

և զաղէրեկ ծաղկեալ մօրուան ոսկեփունջ կազմեալ» ոսկի փողով, «որ իջանէր մինչեւ ցգրապանս զգետուտ նորայ», հիացաւ մնաց ու մեծարեց զայն շքով»։

Հոնի նստող Սարգիս կաթողիկոսի մասին կը կարգանք՝ թէ էր նոյնպէս «այր սուրբ և հրաշափառ տեսիլամբ»։ Հրապուրիչ էր Շնորհալոյն եղբայրը Գրիգորիս, «բարձրահասակ և զեղեցկատեսիլ և բարուքն խոնարհ»։ Եւ երբ Լատինաց հրաւիրով յԵրուսաղէմ գնաց անոնց ժողովին, պատկասանք մ'ազդեց անոնց վերայ, որ «բոստ վայելչագրեաց և պատշաճագեղ տեսիլ մարմնոյն՝ ծանեան և զհոգւոյն զեղեցկութիւն», կ'ըսէ Սամ. Անեցիին՝ Ուրիշ վեհապետին մ'ունէր Գրիգոր Տղայ, «այր սկայածիւ և անարկու տեսիլամբ, զուարթերես և առատասիրտ, լի իմաստութեամբ և զիտութեամբ և աստուածային շնորհօք, հանճարեղ և իմասուն և ի խօսս և ի դարձուածս բանից»։ 1174 ի յիշատակագիր մ'ալ կը յիշէ անոր «զլաւութիւն բարուց և զկորովութիւն մտաց... մանաւանդ զզեղեցկագունութիւն կերպարանին բնաւին մարմնոյն»։ Եւ անոր անունն ճշնդ ոլորտս տեղեկեաց հռչակեալ եղեւ. մինչ զի այլասեղ հեռաբռնակքն ընթացեալ մեծապարգև ընթալիւք ի տեսիլն չքնաղ և զարմանալի, Խր տեսանէրն՝ պշնոյր և երթեալ համբաւէր,

և որ լսէրն՝ բորբոքէր առաւել»։ Անոր յաջորդը Գր. Գարապէտ՝ իւր մատաղութեան մէջ էր նոյնպէս «հասակաւ գեղեցիկ և բարիք տեսանելով»։ Կ'ըսէ պատմիչը՝ Եւ բոլոր նկարագրութեանց մէջ կը շեշտուի հասակին բարձրութիւնը, որ անտեսանալի կաթողիկոսաց վրայ կը մեղմէր չափով մը տարիներու թերութեան անախորժ ազդեցութիւնը։

Այդ արտաքին գեղը հաճելի՝ բայց անհրաժեշտ էր անշուշտ. բարոյական մեծագոյն արժանիքն անտեսել կու տար երբեք անտեսելով անշքութիւնն իսկ։ Սոցումոն ծերութեան հետ նաեւ «յանհնարին ճշնողական վարուց յոյժ անաւագեալ» էր՝ երբ հայրապետութեան տարուեցաւ։ Եւ Շնորհալին իւր երկարակեաց հարազատին հետ՝ որոյ գեղով ալ թերեւ զարդարուած էր՝ տարիներու ծանրութեան տակ ընկճուած, հիւժած, և «ոչինչ նուազ և մեք նովին տկարութեամբ զգածեալ եմք», կ'ըսէր՝ անոր յաջորդելու պահունք. այնպէս որ հազիւ եօթ տարի հովուեց ու վախճանեցաւ։

(Շարունակելի)

Հ. Վ. ՀԱՅՈՒՆԻ

1. Յ. Կթդ. 129-81. — 2. Ուս. 258. — 3. Նոյն. 412. — 4. Եւրոպ. եւ պրոք. 157. — 5. Տարեգրք Կիլիկ. տր. — 6. Հաւաք. յոյր. — 7. Կիլիկ. 69. — 8. Յ. Կթդ. 141. — 9. Եւրոպ. Նամակ. 13.

Մ Ա Յ Ի Մ Ն Ի Կ Ո Ւ Ք Փ Ա Յ

Գարնան արեւն, թարմ թարմ սիւքերէն
Հոգիս կը հրճուի, կը լնայ խանդով,
Խոհեր անհամար կարծես թէ կ'առնեն,
Կը թռին հետեւ, ազատ անվրդով...

Կը թռին այնպէս զուարթ երգեցիկ.
Կ'երթան, կը գտնեն ներշնչութեամբ
Ակունքը տրտում, ու մէկիկ մէկիկ
Կհանքի կը բերեն ապուրեակն անյոյս...

Կը բերեն... ծաղկուն մարմանդին վրայ,
Ու գաղջ բոյրերով մեղմիւ կը լըւան
Երախտը թաքուն վիշտերու անձայն

Ինձ կու տան կազդոյր. նոր յոգեր՝ ընծայ,
Ու նուրբ սարսուռներ. Սաղարթներուն վրայ
Երգիքներ կ'երգեն. «Մայիսն է կու գայ...»

1980

Ք. ԱՋԱՏՈՒՆԻ